

Nieuwsbrief PFR Updates

Nummer 2, 2025

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Parket bij de Hoge Raad, ECLI:NL:PHR:2025:65](#) 17-01-2025

[Parket bij de Hoge Raad, ECLI:NL:PHR:2025:71](#) 17-01-2025

[Parket bij de Hoge Raad, ECLI:NL:PHR:2025:3](#) 10-01-2025

[Parket bij de Hoge Raad, ECLI:NL:PHR:2024:1393](#) 20-12-2024

[Parket bij de Hoge Raad, ECLI:NL:PHR:2024:1404](#) 20-12-2024

[Parket bij de Hoge Raad, ECLI:NL:PHR:2024:1405](#) 20-12-2024

[Parket bij de Hoge Raad, ECLI:NL:PHR:2024:1318](#) 06-12-2024

Hof

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2025:34](#) 07-01-2025

Rechtbank

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2024:22702](#) 27-12-2024

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2024:9681](#) 24-12-2024

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2024:7300](#) 12-12-2024

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2024:6751](#) 11-12-2024

[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2024:6629](#) 08-10-2024

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2024:10218](#) 12-08-2024

RECHTSPRAAK

In deze conclusie adviseert de advocaat-generaal tot verwerping van een cassatieberoep dat klaagt over een verkeerde Haviltex-uitleg van een echtscheidingsconvenant en de rol die redelijkheid en billijkheid daarbij spelen. Het geschil betreft de financiële afwikkeling van de woning van echtgenoten die in gemeenschap van goederen gehuwd waren.

Instantie: Parket bij de Hoge Raad

Datum uitspraak: 17-01-2025

ECLI: ECLI:NL:PHR:2025:71

Zaaknummer: 24/01030

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

In deze signalering wordt deze conclusie van de advocaat-generaal zeer kort samengevat. Na scheiding gaan de kinderen bij de vader in Marokko wonen. Het verzoek om eenhoofdig gezag door de moeder in Nederland is toegewezen door de rechtbank, maar niet-ontvankelijk verklaard door het hof. Reden daarvoor is dat de gewone verblijfplaats van de kinderen niet in Nederland is en dat zelfs als de kinderen ongeoorloofd naar Marokko zouden zijn gebracht, de moeder te laat is geweest met het indienen van een teruggeleidingsverzoek. De advocaat-generaal oordeelt dat de klachten van de moeder niet tot cassatie kunnen leiden. Van een verrassingsbeslissing is geen sprake; internationale bevoegdheidsregels zijn van openbare orde en moeten ambtshalve worden toegepast. De advocaat-generaal meent dat de door de vrouw aangevoerde redenen (dat de man drugsdealer was, die haar paspoort had ingehouden, dat ze na teruggave van het paspoort binnen anderhalve maand maatregelen heeft getroffen) onvoldoende expliciet duidelijk maken dat zij niet eerder in actie kon komen, waarbij opgemerkt wordt dat de feitenrechter ruime vrijheid heeft.

Instantie: Parket bij de Hoge Raad

Datum uitspraak: 10-01-2025

ECLI: ECLI:NL:PHR:2025:3

Zaaknummer: 24/02236

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Hybride zitting in het kader van bewind en mentorschap voor zowel moeder als zoon bij ernstig verstoorde familieverhoudingen. Een zitting waarbij iedereen fysiek aanwezig is vormt het uitgangspunt, maar gelet op de parlementaire geschiedenis, de Nederlandse wet en het mensenrechtelijk kader zijn uitzonderingen zoals hybride zittingen toegestaan. Daarbij geldt wel dat die uitzondering voldoende moet worden gemotiveerd en dat heeft het hof in beide zaken nagelaten.

Feiten en omstandigheden

De zaak gaat over bewind en mentorschap ten behoeve van de moeder en haar zoon. Twee andere zoons willen wettelijke beschermingsmaatregelen instellen ten behoeve van hun broer en moeder. Er is ook nog een zus. In deze familie is sprake van ernstige verstoorde onderlinge verhoudingen.

De geschillen in eerdere instanties

Twee broers hebben ten aanzien van hun moeder en broer verzoeken ingediend. Wat betreft de verzoeken tot bewind en mentorschap ten behoeve van moeder: de rechtbank heeft die verzoeken toegewezen. De moeder en twee andere kinderen gaan in hoger beroep en daar worden de verzoeken alsnog afgewezen. Het hof doet dat omdat de moeder een levenstestament heeft waarin een ander kind tot gevolmachtigde is benoemd en al als zodanig optreedt. Een wettelijke maatregel is daarom niet nodig. Er is daarbij in het levenstestament voorzien in rekening en verantwoording jegens de erfgenamen c.q. andere kinderen en niet is gebleken dat de gevolmachtigde nu misbruik maakt van de bevoegdheden.

Ten aanzien van het bewind ten behoeve van hun broer: dat verzoek is door zowel de kantonrechter als het hof afgewezen. De broer woont al vele jaren zonder financiële problemen begeleid en krijgt daarbij (informele) ondersteuning van zijn zus en een stichting. Hij kan zijn financiële belangen zelf voldoende waarnemen.

Cassatiemiddelen

De broers gaan in cassatie tegen beide beslissingen van het hof. De cassatiemiddelen en beoordeling van de advocaat-generaal zijn in beide geschillen hetzelfde en worden daarom samen besproken. De cassatiemiddelen richten zich ten eerste op het digitaal horen van de moeder en de broer, terwijl de andere partijen fysiek aanwezig waren. Dat is in de visie van de verzoekende broers onterecht, omdat de Tijdelijke wet COVID-19 toen al was vervallen, de broers het niet eens waren met het digitaal horen van de andere partijen, de aard van het geschil zich daarvoor niet leent en aan hun bezwaren voorbij is gegaan. Dat brengt in de visie van de broers een schending van de goede procesorde, de beginselen van hoor en wederhoor en het recht op een eerlijke proces met zich mee. Mocht de wettelijke basis voor een gedeeltelijke videozitting er wel zijn, dan richten de cassatiemiddelen zich in de tweede plaats op de motivering van het hof, die in de visie van de verzoekende broers onvoldoende is.

Conclusies advocaat-generaal

De klachten stellen de vraag of het de rechter binnen het geldende burgerlijk procesrecht is toegestaan om een mondelinge behandeling te houden waaraan door een paar partijen via videoverbinding wordt deelgenomen (dus een hybride zitting), zonder dat dit berust op de instemming van alle partijen. Gebaseerd op een analyse van de parlementaire geschiedenis van de Tijdelijke wet COVID-19 en de discussie rondom KEI, komt de advocaat-generaal tot de conclusie dat een hybride zitting mogelijk moet zijn met dien verstande dat daarvoor alleen plaats is in uitzonderingsgevallen. Een mondelinge behandeling is in het huidige nationale en mensenrechtelijke juridisch kader de hoofdregel. Een hybride videozitting als uitzondering is wel mogelijk, zolang er sprake is van een legitiem doel en het recht op een eerlijke proces gewaarborgd blijft. Daar komt bij dat in dit geval de broers zich niet tegen hun eigen digitale verhoor verzetten, maar tegen het digitale verhoor van hun moeder en broer. Niet valt in te zien waarom fysiek aanwezig zouden moeten instemmen met het digitale verhoor van een andere procespartij. Daar slaagt dit onderdeel van het cassatiemiddel niet.

Het cassatiemiddel gericht op de motivering slaagt in de visie van de advocaat-generaal wel. Er geldt een motiveringsplicht voor de rechter om aan te geven waarom er een uitzondering op de hoofdregel wordt gemaakt, ter onderbouwing van eerdergenoemde eisen van de gevalsafhankelijke toetsing van het legitiem doel en het gewaarborgd zijn van een eerlijk proces. Door het hof is bij e-mail slechts meegedeeld dat de voorzitter akkoord heeft gegeven op het verzoek tot het digitaal bijwonen van de zitting om verder uitstel van de zitting te voorkomen. Ambtshalve navraag bij de griffie van het hof heeft geen motivering van die beslissing opgeleverd. Uit de bestreden beschikking valt evenmin af te leiden op welke gronden het hof de videodeelname toelaatbaar heeft geacht. Om die reden kan de bestreden beschikking geen stand houden.

Conclusie

De conclusies strekken tot vernietiging van de bestreden beschikkingen en tot verwijzing.

Instantie: Parket bij de Hoge Raad

Datum uitspraak: 20-12-2024

ECLI: ECLI:NL:PHR:2024:1405

Zaaknummer: 24/00999

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Hybride zitting in het kader van bewind en mentorschap voor zowel moeder als zoon bij ernstig verstoorde familieverhoudingen. Een zitting waarbij iedereen fysiek aanwezig is vormt het uitgangspunt, maar gelet op de parlementaire geschiedenis, de Nederlandse wet en het mensenrechtelijk kader zijn uitzonderingen zoals hybride zittingen toegestaan. Daarbij geldt wel dat die uitzondering voldoende moet worden gemotiveerd en dat heeft het hof in beide zaken nagelaten.

Feiten en omstandigheden

De zaak gaat over bewind en mentorschap ten behoeve van de moeder en haar zoon. Twee andere zoons willen wettelijke beschermingsmaatregelen instellen ten behoeve van hun broer en moeder. Er is ook nog een zus. In deze familie is sprake van ernstige verstoorde onderlinge verhoudingen.

De geschillen in eerdere instanties

Twee broers hebben ten aanzien van hun moeder en broer verzoeken ingediend. Wat betreft de verzoeken tot bewind en mentorschap ten behoeve van moeder: de rechtbank heeft die verzoeken toegewezen. De moeder en twee andere kinderen gaan in hoger beroep en daar worden de verzoeken alsnog afgewezen. Het hof doet dat omdat de moeder een levenstestament heeft waarin een ander kind tot gevolmachtigde is benoemd en al als zodanig optreedt. Een wettelijke maatregel is daarom niet nodig. Er is daarbij in het levenstestament voorzien in rekening en verantwoording jegens de erfgenamen c.q. andere kinderen en niet is gebleken dat de gevolmachtigde nu misbruik maakt van de bevoegdheden.

Ten aanzien van het bewind ten behoeve van hun broer: dat verzoek is door zowel de kantonrechter als het hof afgewezen. De broer woont al vele jaren zonder financiële problemen begeleid en krijgt daarbij (informele) ondersteuning van zijn zus en een stichting. Hij kan zijn financiële belangen zelf voldoende waarnemen.

Cassatiemiddelen

De broers gaan in cassatie tegen beide beslissingen van het hof. De cassatiemiddelen en beoordeling van de advocaat-generaal zijn in beide geschillen hetzelfde en worden daarom samen besproken. De cassatiemiddelen richten zich ten eerste op het digitaal horen van de moeder en de broer, terwijl de andere partijen fysiek aanwezig waren. Dat is in de visie van de verzoekende broers onterecht, omdat de Tijdelijke wet COVID-19 toen al was vervallen, de broers het niet eens waren met het digitaal horen van de andere partijen, de aard van het geschil zich daarvoor niet leent en aan hun bezwaren voorbij is gegaan. Dat brengt in de visie van de broers een schending van de goede procesorde, de beginselen van hoor en wederhoor en het recht op een eerlijke proces met zich mee. Mocht de wettelijke basis voor een gedeeltelijke videozitting er wel zijn, dan richten de cassatiemiddelen zich in de tweede plaats op de motivering van het hof, die in de visie van de verzoekende broers onvoldoende is.

Conclusies advocaat-generaal

De klachten stellen de vraag of het de rechter binnen het geldende burgerlijk procesrecht is toegestaan om een mondelinge behandeling te houden waaraan door een paar partijen via videoverbinding wordt deelgenomen (dus een hybride zitting), zonder dat dit berust op de instemming van alle partijen. Gebaseerd op een analyse van de parlementaire geschiedenis van de Tijdelijke wet COVID-19 en de discussie rondom KEI, komt de advocaat-generaal tot de conclusie dat een hybride zitting mogelijk moet zijn met dien verstande dat daarvoor alleen plaats is in uitzonderingsgevallen. Een mondelinge behandeling is in het huidige nationale en mensenrechtelijke juridisch kader de hoofdregel. Een hybride videozitting als uitzondering is wel mogelijk, zolang er sprake is van een legitiem doel en het recht op een eerlijke proces gewaarborgd blijft. Daar komt bij dat in dit geval de broers zich niet tegen hun eigen digitale verhoor verzetten, maar tegen het digitale verhoor van hun moeder en broer. Niet valt in te zien waarom fysiek aanwezig zouden moeten instemmen met het digitale verhoor van een andere procespartij. Daar slaagt dit onderdeel van het cassatiemiddel niet.

Het cassatiemiddel gericht op de motivering slaagt in de visie van de advocaat-generaal wel. Er geldt een motiveringsplicht voor de rechter om aan te geven waarom er een uitzondering op de hoofdregel wordt gemaakt, ter onderbouwing van eerdergenoemde eisen van de gevalsafhankelijke toetsing van het legitiem doel en het gewaarborgd zijn van een eerlijk proces. Door het hof is bij e-mail slechts meegedeeld dat de voorzitter akkoord heeft gegeven op het verzoek tot het digitaal bijwonen van de zitting om verder uitstel van de zitting te voorkomen. Ambtshalve navraag bij de griffie van het hof heeft geen motivering van die beslissing opgeleverd. Uit de bestreden beschikking valt evenmin af te leiden op welke gronden het hof de videodeelname toelaatbaar heeft geacht. Om die reden kan de bestreden beschikking geen stand houden.

Conclusie

De conclusies strekken tot vernietiging van de bestreden beschikkingen en tot verwijzing.

Instantie: Parket bij de Hoge Raad

Datum uitspraak: 20-12-2024

ECLI: ECLI:NL:PHR:2024:1404

Zaaknummer: 24/00997

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Gezagsgeschillen, zowel in bodemprocedure als bij wijze van provisionele voorziening ex artikel 223 Rv.

Feiten en omstandigheden

De ouders oefenen gezamenlijk het gezag uit over hun minderjarig kind. De minderjarige verblijft feitelijk bij de vader.

Verzoek

In deze zaak zijn zowel in de bodemprocedure als bij wijze van voorlopige voorzieningen verzoeken gedaan door de ouders ten aanzien van het eenhoofdig gezag over de minderjarige (vader), het hoofdverblijf (vader en moeder) en de omgangsregeling (vader en moeder). Daarnaast zijn door de vader bij wijze van voorlopige voorziening verzoeken gedaan over vervangende toestemming voor het inschrijven van de minderjarige op een kinderdagverblijf en voor een vakantie. De moeder verzoekt bij wijze van voorlopige voorziening afgifte van het paspoort van de minderjarige.

Beoordeling

De rechtbank buigt zich eerst over de verzoeken die bij wijze van provisionele voorziening zijn gedaan, waarbij de rechtbank zich beperkt tot beoordeling van die verzoeken die niet in de bodemprocedure worden besproken. De rechtbank wijst het provisionele verzoek van de vader om de minderjarige op een kinderdagverblijf in te schrijven af, omdat gelet op alle veranderingen van de afgelopen tijd het niet wenselijk is dat de minderjarige weer aan een nieuwe situatie moet wennen. Het vervangende verzoek tot toestemming van de vader voor een vakantie naar Colombia wordt bij gebrek aan spoedeisend belang afgewezen. Het verzoek van de moeder tot afgifte van het paspoort wordt toegewezen, omdat de moeder bang is dat de vader de minderjarige meeneemt naar Colombia. Volgens de rechtbank is het van belang is dat die angst wordt weggenomen, nu daardoor mede frictie tussen de ouders ontstaat.

De rechtbank laat in de bodemprocedure het gezamenlijk gezag van de ouders in stand. Daartoe overweegt de rechtbank dat het uitgangspunt van de wetgever is dat gezamenlijk

gezag in het belang van het kind is. Slechts in uitzonderingsgevallen mag worden aangenomen dat het belang van een kind vereist dat één van de ouders met het gezag wordt belast. Die uitzonderingsgevallen doen zich hier niet voor. Beide ouders hebben het beste met de minderjarige voor. Hoewel de ouders hebben geworsteld met hun relatiebreuk, gaat de rechtbank ervan uit dat de situatie na duidelijke beslissingen van de rechtbank tot rust zal komen. Ook verwacht de rechtbank dat de ouders in staat zijn om de onrustige tijd achter zich te laten, vorm te geven aan de nieuwe situatie en in het belang van de minderjarige afspraken te maken, al dan niet met hulp van een professionele derde. De rechtbank ziet daarom geen aanleiding om de huidige gezagssituatie te wijzigen.

Daarnaast stelt de rechtbank een zorgregeling vast die neerkomt op co-ouderschap. Gelet hierop zal de minderjarige ongeveer evenveel tijd doorbrengen bij beide ouders. Daarmee zal haar hoofdverblijfplaats alleen een administratieve betekenis hebben en enkel de plek zijn waar zij zal zijn ingeschreven. De rechtbank stelt vast dat de minderjarige op dit moment is ingeschreven op het adres van de moeder en ziet geen aanleiding om dit te wijzigen. Daarop aansluitend zal de rechtbank de hoofdverblijfplaats van de minderjarige bij de moeder vaststellen.

Conclusie

De rechtbank bepaalt dat de vader bij het eerstvolgende moment het paspoort van de minderjarige aan de moeder overhandigt, stelt een (voorlopige) zorgregeling vast en bepaalt dat de minderjarige haar hoofdverblijf bij de moeder heeft. Het meer of anders verzochte wordt afgewezen.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 27-12-2024

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2024:22702

Zaaknummer: C/09/675624 / FA RK 24-8146

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verzoek tot vaststelling Nederlandschap van minderjarige die in Costa Rica door de man is erkend. Geen uitzondering mogelijk op vereiste uit artikel 4 lid 4 in verbinding met lid 6 Rijkswet Nederlandschap (RWN) dat DNA-onderzoek moet worden overgelegd voor aantoning biologisch ouderschap.

Feiten en omstandigheden

De man heeft de Nederlandse nationaliteit en heeft met machtiging van de Costa Ricaanse rechter de minderjarige erkend. De man is vervolgens met de moeder van de minderjarige getrouwd, waarna zij zich in Nederland hebben gevestigd. Aan de minderjarige is een verblijfsvergunning verleend. De rechtbank heeft in eerste aanleg beslist dat de erkenning van de minderjarige door de man in Costa Rica op grond van artikel 10:101 BW kan worden erkend. Volgens de rechtbank heeft de minderjarige als gevolg van die erkenning het Nederlandschap verkregen, omdat uit DNA-onderzoek in Costa Rica is gebleken dat verzoeker de biologische vader is van de minderjarige.

Cassatiemiddelen

De Staat klaagt dat de rechtbank heeft miskend dat krachtens artikel 4 lid 6 RWN in het Besluit DNA-onderzoek vaderschap nadere regels zijn gesteld met betrekking tot het in artikel 4 lid 4 RWN bedoelde DNA-onderzoek en dat de rechtbank (ook ambtshalve) daaraan had moeten toetsen.

Beoordeling

De advocaat-generaal overweegt dat op grond van artikel 4 lid 2 RWN een minderjarige vreemdeling Nederlander wordt die na zijn geboorte en voor de leeftijd van zeven jaar door een Nederlander wordt erkend. Het bewijs van biologisch ouderschap is daarvoor niet vereist. Is het kind zeven jaar of ouder, dan stelt artikel 4 lid 4 RWN voor de verkrijging van het Nederlandschap de aanvullende eis dat de Nederlander die het kind erkent zijn biologische ouderschap bij of binnen de termijn van één jaar na de erkenning aantoont middels DNA-

onderzoek. In artikel 4 lid 6 RWN zijn in het Besluit DNA-onderzoek vaderschap (hierna: het Besluit) nadere regels gesteld ten aanzien van dat DNA-onderzoek. Deze bepalingen hebben als doel om schijnerkenningen tegen te gaan doordat de eis wordt gesteld dat het biologisch ouderschap bij of binnen één jaar na erkenning wordt aangetoond door middel van betrouwbaar DNA-bewijs dat voldoet aan de vereisten uit het Besluit.

Volgens de advocaat-generaal volgt uit de Handleiding op de RWN dat de eis dat het biologisch ouderschap wordt bewezen aan de hand van DNA-onderzoek niet geldt, wanneer in het buitenlands recht inzake een erkenning als voorwaarde de biologische afstamming geldt of wanneer in een buitenlandse rechterlijke uitspraak na de erkenning het biologische ouderschap is vastgesteld. Uit rechtspraak van de Hoge Raad volgt echter dat de omstandigheid dat het biologisch ouderschap in de buitenlandse uitspraak is vastgesteld, niet betekent dat de eis van een DNA-onderzoek niet geldt.

Uit het procesdossier volgt echter dat door verzoeker geen DNA-onderzoek is overgelegd. De rechtbank heeft de resultaten zoals deze blijken uit de uitspraak van de rechtbank in Costa Rica beschouwd als bewijs in de zin van artikel 4 lid 4 BW, maar daarmee is niet voldaan aan het vereiste van artikel 1 lid 3 van het Besluit dat het bewijs wordt geleverd door middel van een als zodanig herkenbaar en ondertekend rapport van een geaccrediteerd laboratorium als bedoeld in artikel 1 lid 6 van het Besluit. In de procedure is ook niet gesteld of gebleken dat het DNA-onderzoek dat is verricht in Costa Rica, is verricht door een geaccrediteerd laboratorium. De vraag rijst daarmee of de rechtbank in de omstandigheden van het onderhavige geval een uitzondering kon maken op het vereiste dat het biologisch ouderschap wordt aangetoond door middel van DNA-onderzoek dat voldoet aan de vereisten van het Besluit.

Uit de rechtspraak volgt dat slechts in zeer uitzonderlijke omstandigheden kan worden afgeweken van de eis uit artikel 4 lid 4 RWN dat bij of binnen één jaar na erkenning het biologisch ouderschap wordt aangetoond. Deze uitzonderingen hebben betrekking op de termijn waarbinnen het bewijs moet worden geleverd. Van deze uitzondering is hier geen sprake en uit de rechtspraak volgt ook dat tot op heden geen uitzondering is geaccepteerd op het vereiste dat een DNA-onderzoek wordt overgelegd dat is opgesteld door een geaccrediteerd laboratorium in de zin van artikel 1 lid 6 van het Besluit. Dit sluit aan bij de nota van toelichting bij het Besluit, waarin staat dat het bewijs in alle gevallen op de in het Besluit genoemde wijze via een DNA-onderzoek wordt geleverd. Op grond daarvan is de advocaat-generaal van oordeel dat de rechtbank is uitgegaan van een verkeerde rechtsopvatting voor zover zij heeft gemeend dat artikel 4 lid 6 RWN en het hierop gebaseerde Besluit in het onderhavige geval niet gelden. Voor zover de rechtbank heeft geoordeeld dat het overgelegde bewijs voldoet aan de vereisten die voortvloeien uit de RWN en het Besluit, is dat oordeel onvoldoende gemotiveerd.

Conclusie

Het middel slaagt.

Instantie: Parket bij de Hoge Raad

Datum uitspraak: 17-01-2025

ECLI: ECLI:NL:PHR:2025:65

Zaaknummer: 24/02577

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Artikel 6:10 BW vormt een grondslag voor vergoeding van de meerinbreng bij aankoop van een gemeenschappelijke woning. Een voorhuwelijkse schuld van de ene partner uit hoofde van meerinbreng voor de financiering van de gemeenschappelijke woning door de andere partner wordt aangemerkt als een gemeenschapsschuld in de zin van artikel 1:94 lid 7 BW.

Feiten en omstandigheden

De man en de vrouw hebben in 2017 samen een huis gekocht. De man heeft de gehele koopsom van de gezamenlijke woning betaald, zijnde € 383.769,50. De vrouw heeft privévermogen geïnvesteerd in een stuk grond naast de woning, zijnde € 31.627,50. Daarnaast heeft de vrouw € 65.003,61 afgelost op hun gezamenlijke lening. In 2018 zijn de man en de vrouw getrouwd in gemeenschap van goederen (nieuwe stelsel).

Cassatiemiddel

De vrouw heeft cassatie ingesteld. Het cassatiemiddel van dit principale beroep bestaat uit vier onderdelen:

De vrouw is het niet eens met het oordeel van het hof dat de schuld van de vrouw aan de man van € 191.826 uit hoofde van de voorhuwelijkse financiering van de man voor de verkrijging van de gezamenlijke woning, niet in de huwelijksgemeenschap van partijen is gevallen.

De vrouw is het niet eens met het oordeel van het hof dat de man een vergoedingsrecht heeft op grond van artikel 6:10 BW omdat de koopsom van de gezamenlijke woning een hoofdelijke schuld van hen allebei was.

De vrouw betoogt dat het hof ten onrechte onbesproken heeft gelaten de stelling van de vrouw dat zij een vergoedingsrecht heeft op de man voor een bedrag van € 31.627,50 uit hoofde van de voorhuwelijkse financiering van de koop van het stuk grond bij de woning.

Het hof is volgens de vrouw ten onrechte voorbijgegaan aan haar beroep op een gerechtelijke erkenning van de man ter zake een investering in verbouwing van de woning van ongeveer

€ 115.000 door de vrouw.

De man heeft incidenteel cassatieberoep ingesteld. Hij is het niet eens met het oordeel van het hof dat het vergoedingsrecht van de vrouw voor aflossing van een gezamenlijke lening niet in de gemeenschap is gevallen.

Beoordeling en motivering

Het principale cassatieberoep

Vergoeding op basis van artikel 6:10 BW

Dit onderdeel faalt. Het hof heeft overwogen dat de man voor het huwelijk de volledige koopsom van de woning van in totaal € 383.769,50 uit zijn privévermogen heeft betaald, dat dit een hoofdelijke schuld van ieder van partijen was, zodat de vrouw op grond van artikel 6:10 BW gehouden was bij te dragen voor het gedeelte dat haar aanging, zijnde de helft. Volgens het hof volgt hieruit dat de man op het moment van levering van de woning en betaling van de volledige koopsom een vordering kreeg op de vrouw van de helft van de koopsom, zijnde een bedrag van € 191.826,70. Dit oordeel van het hof is rechtens juist en ook begrijpelijk, nu het middel tevergeefs bestrijdt dat artikel 6:10 lid 2 BW als grondslag kan dienen voor het vergoedingsrecht van de man en het middel geen klacht bevat tegen 's hofs oordeel dat is voldaan aan de bestanddelen van artikel 6:10 lid 2 BW om een regresvordering van de man op de vrouw te kunnen aannemen.

Gemeenschapsschuld (art. 1:94 lid 7 BW)

Uit de bespreking van onderdeel 2 is gebleken dat de vrouw in verband met de financiering van de woning door de man op grond van artikel 6:10 lid 2 BW een schuld van € 191.826,70 heeft aan de man. Tussen partijen is in geschil of deze voorhuwelijkse schuld van de vrouw een schuld is die op grond van artikel 1:94 lid 7 BW tot de gemeenschap behoort. Hiermee rijst de vraag naar de uitleg van artikel 1:94 lid 7 BW, in het bijzonder wat moet worden verstaan onder 'alle schulden betreffende goederen die reeds vóór de aanvang van de gemeenschap aan de echtgenoten gezamenlijk toebehoorden'. Valt de voorhuwelijkse schuld van de vrouw uit hoofde van meerinbreng van de man voor de financiering van de woning hieronder? Met het middel meent de advocaat-generaal dat deze vraag in bevestigende zin moet worden beantwoord.

Allereerst pleit een taalkundige uitleg van het wetsartikel voor deze opvatting. De

voorhuwelijkse schuld van de vrouw uit hoofde van meerinbreng van de man voor de financiering van de woning voldoet aan de definitie van gemeenschapsschuld in de zin van artikel 1:94 lid 7 BW: de schuld heeft betrekking op een goed dat voor het huwelijk aan partijen gezamenlijk in eigendom toebehoorde. Maar ook de uitdrukkelijke bedoeling van de initiatiefnemers van het wetsvoorstel wijst in deze richting. In de parlementaire geschiedenis hebben de initiatiefnemers duidelijk gemaakt dat zowel een hypothecaire schuld aan derden als een onderlinge schuld van de ene partner/echtgenoot aan de andere partner/echtgenoot in verband met de verkrijging van een gemeenschappelijk goed voor het huwelijk, een gemeenschapsschuld is in de zin van artikel 1:94 lid 7 BW. Dit is in lijn met de door de initiatiefnemers voorgestane systematiek van het basisstelsel, waarbij de echtgenoten als gevolg van boedelmenging bij het huwelijk goederenrechtelijk gelijk gerechtigd zijn tot voorhuwelijkse gemeenschappelijke goederen, ook als voor het huwelijk sprake was van ongelijke gerechtigheid ten aanzien van deze goederen.

In de literatuur heeft de kwalificatie van de voorhuwelijkse schuld uit hoofde van meerinbreng van een van de partners veel aandacht gekregen. Daarbij is gewezen op de onwenselijke uitkomst van het aanmerken van deze schuld als gemeenschapsschuld in de zin van artikel 1:94 lid 7 BW. Wanneer een voorhuwelijkse schuld in verband met meerinbreng wordt gerekend tot de gemeenschapsschulden, is het gevolg hiervan dat de vorderingsgerechtigde echtgenoot voor de helft draagplichtig wordt voor die schuld (art. 1:100 lid 2 BW). Dit wordt als onwenselijk gezien, omdat deze echtgenoot economisch gezien de schuld voor de helft zelf betaalt: zijn vordering uit hoofde van meerinbreng halveert daarmee. In de literatuur wordt dan ook wel bepleit om deze schuld niet als gemeenschapsschuld aan te merken maar als eigen schuld. Een van de argumenten die hiervoor wordt aangevoerd, zo ook in de bestreden beschikking, is dat de voorhuwelijkse schuld uit hoofde van meerinbreng niet zou zijn aangegaan ter verwerving van een gemeenschappelijk goed maar van het aandeel van, in dit geval, de vrouw in het goed. Dit argument overtuigt de advocaat-generaal niet. In artikel 1:94 lid 7 BW leest de advocaat-generaal niet de beperking dat een schuld slechts als gemeenschapsschuld kan worden aangemerkt wanneer deze ten behoeve van de gemeenschap is aangegaan. Het gaat om 'alle schulden betreffende goederen die reeds vóór de aanvang van de gemeenschap aan de echtgenoten gezamenlijk toebehoorden'.

De advocaat-generaal kan zich de aangevoerde bezwaren tegen de halvering van de vordering uit hoofde van meerinbreng voorstellen, temeer omdat de uitkomst van artikel 1:94 lid 7 BW in gevallen zoals de onderhavige onredelijk uitpakt voor, in dit geval, de man. Hij zal er niet bedacht op zijn geweest dat zijn vordering uit hoofde van meerinbreng op de vrouw halveert als gevolg van het huwelijk, net zomin als de vrouw zelf. Dit is echter het resultaat van de keuze die de wetgever in het kader van artikel 1:94 lid 7 BW heeft gemaakt. Een andere keuze

van de wetgever was ook denkbaar geweest, waarbij de voorhuwelijkse schuld uit hoofde van meerinbreng voor de financiering van gemeenschappelijke goederen buiten het bereik van artikel 1:94 lid 7 BW zou worden gelaten. Die keuze heeft de wetgever echter niet gemaakt. Bij deze stand van zaken komt het de advocaat-generaal voor dat op grond van een extensieve interpretatie niet kan worden voorbijgegaan aan wat de wetgever met artikel 1:94 lid 7 BW voor ogen heeft gehad.

Zijn er dan helemaal geen mogelijkheden om te ontkomen aan het als onwenselijk geziene resultaat van het aanmerken van de voorhuwelijkse schuld uit hoofde van meerinbreng als gemeenschapsschuld in de zin van artikel 1:94 lid 7 BW? In de literatuur worden verschillende mogelijkheden genoemd:

Wanneer deze schuld wordt aangemerkt als een schuld die op enigerlei wijze is verknocht aan (vertaald naar de onderhavige zaak) de vrouw, valt de schuld buiten de huwelijksgemeenschap (art. 1:94 lid 5 BW).

De redelijkheid en billijkheid kunnen meebrengen dat deze schuld buiten de huwelijksgemeenschap valt.

De redelijkheid en billijkheid, mede in verband met de aard van de schuld, kunnen meebrengen dat wordt afgeweken van de draagplicht bij helfte van de echtgenoten voor deze schuld (art. 1:100 lid 2 BW).

Bij huwelijkse voorwaarden (en mogelijk bij notariële samenlevingsovereenkomst) kan worden afgesproken dat deze schuld een privéschuld blijft en niet in de huwelijksgemeenschap valt.

Ten slotte wordt ook wel voorgesteld om de wet te wijzigen zodat geen halvering van de vordering uit hoofde van meerinbreng zal kunnen optreden.

Onderdeel 1 slaagt. De voorhuwelijkse schuld van de vrouw geldt als een schuld die op grond van artikel 1:94 lid 7 BW ten laste van de gemeenschap komt.

Aankoopbijdrage perceel grond door de vrouw

Onderdeel 3 slaagt. Uit het oordeel van het hof blijkt niet dat het hof de vordering van de vrouw uit hoofde van de door haar gestelde financiering van de voorhuwelijkse koop van de grond uit privémiddelen heeft beoordeeld.

Gerechtelijke erkenning

Dit onderdeel faalt. In de stelling van de man kan geen gerechtelijke erkenning worden gelezen. In het licht van de discussie tussen partijen houdt de stelling van de man dat de vrouw voor ongeveer € 115.000 heeft bijgedragen aan de verbouwing van de woning, nog niet in dat hij uitdrukkelijk en ondubbelzinnig heeft erkend dat deze bijdrage afkomstig was uit het privévermogen van de vrouw.

Het incidentele cassatieberoep

Het incidentele cassatieberoep slaagt. Het hof is van oordeel dat zowel de vordering van de vrouw op de man, als de schuld van de man aan de vrouw van € 32.501,81 niet in de gemeenschap is gevallen waarin partijen na het ontstaan van die rechten zijn gehuwd. Bij de bespreking van onderdeel 1 is naar voren gekomen dat de schuld van de vrouw uit hoofde van de meerinbreng bij aankoop van de gezamenlijke woning door de man wel een gemeenschapsschuld is. Hiervan uitgaande betoogt het incidentele cassatiemiddel terecht dat 's hofs oordeel onbegrijpelijk is in het licht van de overweging dat de schuld in verband met de financiering van de verbouwing van de woning een andere situatie is dan die waarin het gaat om de financiering voor de verwerving van een aandeel in een gemeenschappelijk goed.

Conclusie

De conclusie strekt tot vernietiging en verwijzing, zowel in het principale als in het incidentele cassatieberoep.

Instantie: Parket bij de Hoge Raad

Datum uitspraak: 20-12-2024

ECLI: ECLI:NL:PHR:2024:1393

Zaaknummer: 24/02046

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Afwijzing verzoek omgangsregeling. Onvoldoende vertrouwen in het nakomen van de afspraken door de vader en veel weerstand bij de moeder.

Feiten en procesverloop

Het kind is geboren in 2019. De moeder heeft het ouderlijk gezag. De vader heeft het kind niet erkend. De ouders hebben nooit samengewoond. De vader en het kind hebben elkaar gedurende de eerste twee jaar na de geboorte van het kind een aantal keren gezien. De ouders zijn het niet eens over hoe vaak precies. Na oktober 2021 hebben vader en kind elkaar niet meer gezien. De vader woont in het buitenland. Hij is ook vaak in Spanje om voor zijn zieke moeder te zorgen. De vader verzoekt de rechtbank een omgangsregeling vast te stellen. De moeder verzet zich omdat zij er geen vertrouwen in heeft dat de vader de omgangsafspraken gaat nakomen.

Overwegingen en beoordeling

Op grond van artikel 1:377a BW heeft een kind recht op omgang met zijn ouders en met degene die in een nauwe persoonlijke betrekking tot hem staat. Omdat de vader niet de juridische ouder is van het kind, moet de rechtbank vaststellen of sprake is van een nauwe persoonlijke betrekking. Een familierechtelijke verwantschapsband is niet voldoende. Gegeven het beperkte contact tussen vader en kind in het verleden en het feit dat zij nooit in gezinsverband hebben samengeleefd, is de rechtbank van oordeel dat geen sprake is van een nauwe persoonlijke betrekking. De vader is echter wel ontvankelijk in zijn verzoek. Uit jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens volgt dat een niet-ontvankelijkheidsverklaring inzake een verzoek tot omgang van een biologische vader zonder inhoudelijke toetsing strijdig is met het recht op eerbiediging van het privéleven van de vader. Vast staat dat de vader de biologische vader is en een serieuze en aantoonbare interesse in het kind heeft. Dat is voldoende voor de ontvankelijkheid van het verzoek.

Uitgangspunt is dat zowel de vader als het kind recht hebben op omgang. Dat is in beginsel ook in het belang van het kind, met name in het kader van zijn identiteitsontwikkeling.

Voorop staat dat het voor het kind van groot belang is dat de vader zich voorspelbaar opstelt bij de naleving van een eventuele omgangsregeling. Voorkomen moet worden dat het kind wordt teleurgesteld omdat de vader plotseling (en voor meerdere weken) naar Spanje vertrekt. De vader is van plan om een aantal maanden een woning te huren in de buurt van het kind en dan intensief (begeleide) omgang te hebben met het kind. Daarna wil hij een omgangsregeling voor de vakanties. De rechtbank acht het echter juist van belang dat de omgang rustig en zorgvuldig wordt opgebouwd. De vader lijkt dit niet in te zien. Bij de moeder zal een omgangsregeling tot spanningen leiden, vanwege het gebrek aan vertrouwen in de vader. Gelet hierop acht de rechtbank een omgangsregeling op dit moment in strijd met de zwaarwegende belangen van het kind.

Dat betekent niet dat er in de toekomst geen omgang kan zijn. Het is aan de vader om te laten zien dat hij zich daadwerkelijk op het kind kan richten en dat hij niet alleen bereid, maar ook in staat is om omgangsafspraken na te komen.

De moeder heeft aangegeven dat zij bereid is de vader eens per kwartaal te informeren. Deze frequentie acht de rechtbank passend. Op grond van artikel 1:377b lid 1 BW wijst de rechtbank het verzoek van de moeder op dit punt toe.

Beslissing

De rechtbank stelt een informatieregeling vast en wijst het verzoek tot omgang af.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 24-12-2024

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2024:9681

Zaaknummer: C/05/441903 / FA RK 24-3249

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Voornaamswijziging.

Feiten en procesverloop

Verzoeker is in zijn jeugd emotioneel mishandeld, waardoor hij een hekel kreeg aan zichzelf en aan zijn naam. Hij volgt therapie en heeft geleerd van zichzelf te houden. Zijn roepnaam vindt hij nu leuk, maar zijn officiële voornaam niet. Hij vraagt de rechtbank zijn officiële voornaam te wijzigen in zijn roepnaam.

Overwegingen en beoordeling

Artikel 1:4 lid 4 BW geeft de rechter de (discretionaire) bevoegdheid op verzoek een voornaamswijziging te gelasten. Daartoe moet sprake zijn van een voldoende zwaarwichtig belang. Op basis van verzoekers schriftelijke toelichting en stukken van zijn behandelaars is voldoende aannemelijk gemaakt dat hij al lange tijd pijn ervaart. Ook in praktische zin ondervindt verzoeker hinder van de naam. Hij meent dat voornaamswijziging zijn dagelijks geluksgevoel sterk ten goede zal komen. Er zijn geen beletselen als bedoeld in artikel 1:4 lid 2 BW. Overeenkomstig artikel 1:20a lid 1 BW zal een latere vermelding aan de geboorteakte van verzoeker worden toegevoegd.

Beslissing

De rechtbank gelast de wijziging van de voornaam van verzoeker.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 12-08-2024

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2024:10218

Zaaknummer: C/03/332829 / FA RK 24-2349

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verzoek tot vervallen alimentatie ondanks niet-wijzigingsbeding in echtscheidingsconvenant.

Feiten en omstandigheden

De zaak gaat over de partneralimentatie die de vrouw op grond van het echtscheidingsconvenant aan de man betaalt. Partijen zijn een niet-wijzigingsbeding overeengekomen in het echtscheidingsconvenant waarbij de man een inspanningsverplichting heeft. De rechtbank heeft de verzoeken van de vrouw ten aanzien van de wijziging van de partneralimentatie afgewezen. De vrouw is het daar niet mee eens en gaat in hoger beroep.

Grieven

De vrouw verzoekt dat de uitkering tot levensonderhoud van de man in het geheel komt te vervallen. De vrouw vindt dat sprake is van een zo ingrijpende wijziging van omstandigheden dat zij niet langer aan het niet-wijzigingsbeding uit het echtscheidingsconvenant kan worden gehouden omdat de man niet aan de inspanningsverplichting voldoet. De man stelt dat voor de vraag of sprake is van een wijziging van omstandigheden alleen naar de limitatieve gronden in artikel 2.3 van het echtscheidingsconvenant moet worden gekeken. Bovendien stelt hij wel te hebben voldaan aan zijn inspanningsverplichting.

Beoordeling en motivering

De man heeft geen andere diploma's dan als edelsmid en zijn inspanningen om zijn inkomsten te vergroten richtten zich dan ook op zijn eenmanszaak. De man heeft verklaringen ingebracht waaruit blijkt dat de man hard werkt en bezig is met allerlei initiatieven, zoals het geven van workshops en het maken van persoonlijke kettingen. Deze inspanningen vertalen zich (nog) niet in een significante stijging van zijn inkomen. Anders dan de vrouw meent, zegt de hoogte van het resultaat echter niet alles over de inspanningen van de man. Naar het oordeel van het hof heeft de man voldoende aannemelijk gemaakt, onder andere aan de hand van de hierboven genoemde stukken, dat hij zich inspant om in de kosten van eigen levensonderhoud te voorzien.

Volgens vaste rechtspraak dienen zware eisen te worden gesteld, zowel aan de stelplicht van de partij die de wijziging verzoekt, als aan de motivering door de rechter die de ingrijpende beslissing neemt dat een partij niet langer aan de overeenkomst kan worden gehouden waarvan nu juist uitdrukkelijk is overeengekomen dat die niet voor wijziging vatbaar was. Gelet op al hetgeen hiervoor is overwogen, komt het hof – evenals de rechtbank – tot het oordeel dat de vrouw niet heeft voldaan aan de verzwaarde stelplicht dat sprake is van een zo ingrijpende wijziging van omstandigheden dat zij niet langer aan het niet-wijzigingsbeding kan worden gehouden. Het hof zal haar verzoek dan ook afwijzen.

Beslissing

Het hof bekrachtigt de beschikking en wijst het meer of anders verzocht af.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 07-01-2025

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2025:34

Zaaknummer: 200.341.596/01

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Uitleg van de huwelijkse voorwaarden bij afwikkeling van het huwelijk.

Feiten en omstandigheden

Deze zaak betreft de afwikkeling van huwelijkse voorwaarden met een finaal verrekenbeding waarin is afgesproken dat partijen bij het einde van het huwelijk met elkaar zullen afrekenen alsof zij in algehele gemeenschap van goederen waren gehuwd. Buiten de afrekening blijven onder andere de aanbrengsten ten huwelijk. Tussen partijen is in geschil of de BV van de man, en daarmee de verkoopopbrengst van de aandelen in de BV, tot het vermogen behoort dat op grond van artikel 19 lid 2 van de huwelijkse voorwaarden buiten de finale afrekening blijft.

Het hof heeft hierover geoordeeld dat de aandelen in de BV privévermogen van de man zijn en op grond van artikel 19 lid 2 van de huwelijkse voorwaarden buiten de finale afrekening vallen, ongeacht hoe de volstorting van die aandelen heeft plaatsgevonden. Anders dan de koopsom die voor de aandelen van de BV is betaald, vormt het uitgekeerde dividend geen onderdeel van de verkoopopbrengst, maar betreft dat inkomen, dat op grond van artikel 11 van de huwelijkse voorwaarden tussen partijen had moeten worden verrekend.

Cassatiemiddel

De man heeft cassatie ingesteld en de vrouw een incidenteel cassatieberoep.

Principale beroep:

Het cassatiemiddel gaat om de vraag of de dividenduitkering vanuit de BV aan de man als onderdeel van de verkoopopbrengst van de BV tot het vermogen behoort dat op grond van artikel 19 lid 2 van de huwelijkse voorwaarden buiten de finale afrekening valt of als inkomen geldt dat op grond van artikel 11 van de huwelijkse voorwaarden tussen partijen verrekend had moeten worden. De man klaagt dat het hof buiten het debat van partijen is getreden, en een verrassingsbeslissing heeft gegeven omdat partijen de verkoopopbrengst van de BV als één geheel hebben gezien.

Incidentele beroep:

Het eerste onderdeel richt zich tegen de overweging waarin het hof het standpunt van de vrouw dat de aandelen in de BV geen aanbrengsten ten huwelijk zijn en daarmee buiten de finale afrekening (art. 19 lid 2 van de huwelijkse voorwaarden) vallen verwerpt.

Het tweede onderdeel houdt in dat het slagen van het principale cassatiemiddel en het falen van onderdeel 1 van het incidentele cassatiemiddel ertoe kan leiden dat de vrouw geen redelijke vergoeding meer toekomt uit het totale vermogen van partijen.

Beoordeling en motivering

Principale beroep:

Het hof is buiten het partijdebat getreden en heeft een ontoelaatbare verrassingsbeslissing gegeven. Zowel de man als de vrouw zijn er in hun processtukken van uitgegaan dat de dividenduitkering onderdeel is van de verkoopopbrengst van de BV. De advocaat-generaal is van mening dat het hof in r.o. 5.10 buiten het partijdebat is getreden door, in weerwil van het gemeenschappelijke partijstandpunt in de processtukken over de verkoopopbrengst van de BV (bestaande uit de koopsom van de aandelen en een dividenduitkering), ervan uit te gaan dat de dividenduitkering geen onderdeel van de verkoopopbrengst van de BV is maar als inkomen van de man geldt dat op grond van artikel 11 van de huwelijkse voorwaarden tussen partijen verdeeld had moeten worden.

Incidentele beroep:

Het oordeel van het hof komt erop neer dat op grond van de uitleg van de huwelijkse voorwaarden vaststaat dat de aandelen in de BV privévermogen van de man zijn, omdat in de lijst van aanbrengsten bij de huwelijkse voorwaarden melding is gemaakt van een op te richten BV waarin de activa en passiva van de eenmanszaak zullen worden ingebracht. Bij deze uitleg is niet van belang hoe de volstorting van de aandelen in de BV heeft plaatsgevonden. Dat de BV op de datum van huwelijkssluiting nog niet was opgericht, is bij deze uitleg evenmin van belang. De uitleg die het hof aan artikel 19 lid 2 van de huwelijkse voorwaarden heeft gegeven, is volgens de advocaat-generaal juist en begrijpelijk.

Onderdeel 2 kan hoe dan ook niet tot cassatie leiden. Met het slagen van het principale cassatiemiddel staat nog niet vast welk bedrag de vrouw uit hoofde van de huwelijkse voorwaarden toekomt. Daarvoor is van belang met welke verkoopopbrengst van de BV rekening moet worden gehouden, hetgeen in de verwijzingsprocedure aan bod zal komen.

Bovendien heeft de vrouw in hoger beroep noch in cassatie duidelijk gemaakt wat in haar visie als een redelijk aandeel in het totale vermogen van partijen geldt.

Conclusie

De conclusie sterkt tot vernietiging en verwijzing in het principale cassatieberoep en tot verwerping in het incidentele cassatieberoep.

Instantie: Parket bij de Hoge Raad

Datum uitspraak: 06-12-2024

ECLI: ECLI:NL:PHR:2024:1318

Zaaknummer: 24/01596

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Aan gezinshuishoudens komt een blokkaderecht toe tegen het besluit van de voogd om het verblijf van de minderjarige te wijzigen. Op grond van rechtspraak van het EHRM en de Hoge Raad, gelet op de bedoeling van de wetgever, alsook gezien artikel 14 in combinatie met artikel 8 EVRM, is artikel 1:336a BW van toepassing ingeval er familie- en gezinsleven is tussen de gezinshuisouders met de minderjarige, in de zin van artikel 8 EVRM. De rechtbank oordeelt vervolgens dat het verzoek van de voogd (GI) tot wijziging van het verblijf van de minderjarige, niet in het belang van minderjarige noodzakelijk is. De zorgen over de seksuele veiligheid van minderjarige in het huisgezin zijn niet ernstig genoeg voor overplaatsing, terwijl overplaatsing schadelijk voor de minderjarige kan zijn.

Feiten en omstandigheden

De gecertificeerde instelling (GI) is sinds 2021 voogd over de nu 12-jarige minderjarige, die sinds 1 maart 2019 met andere kinderen in een gezinssituatie bij de gezinshuisouders woont. De GI verzoekt op grond van artikel 1:336a lid 2 BW toestemming tot wijziging in het verblijf van de minderjarige. Zij vindt dat zij de seksuele veiligheid van de minderjarige in het gezinshuis niet goed kan inschatten. De gezinshuisvader heeft blijkens een tuchtrechtelijke procedure anderhalf jaar geleden seksueel grensoverschrijdende WhatsAppberichten gestuurd naar een ander kind uit het gezinshuis. Hoewel de gezinshuisvader voldaan heeft aan een supervisievoorwaarde, vindt de GI dat de gezinshuisvader onvoldoende open is geweest over het supervisietraject en de gevolgde hulpverlening.

De gezinshuisouders voeren verweer tegen overplaatsing. De minderjarige heeft een gesprek met de rechter gehad. Daarin heeft zij aangegeven dat het gezinshuis haar thuis, waar zij hoort te zijn met de andere kinderen, die zij broer en zusjes noemt. Zij heeft ook verteld dat zij levenslang therapie moet volgen als zij niet mag blijven. De afronding voor een traumabehandeling door de ggz is stopgezet vanwege de onveiligheidsgevoelens bij

minderjarige over een mogelijke overplaatsing.

Beoordeling en motivering

De rechtbank beantwoordt allereerst de vraag of artikel 1:336a BW van toepassing is, ook al voldoet de situatie van de minderjarige aan de letterlijke tekst van lid 1. De rechtbank stelt die vraag, omdat een gezinshuis een vorm van professionele jeugdhulp is, waarvoor de gezinshuisouders betaald krijgen. De rechtbank is van oordeel dat het uitzonderen van artikel 1:336a BW van gezinshuisouders die met een minderjarige familie- en gezinsleven (family life) hebben, een ongerechtvaardigde inbreuk oplevert op artikel 8 EVRM. Voor het aannemen van family life is de feitelijke situatie bepalend, en is niet doorslaggevend dat de gezinshuisouder een betaalde hulpverlener is. In de situatie van deze zaak is er feitelijk sprake van familie-en gezinsleven.

De beslissing van de GI om het verblijf te wijzigen is een inmenging in het familie- en gezinsleven van de gezinshuisouders en minderjarige. Het recht van het kind op bescherming van het familie- en gezinsleven wordt ook beschermd door artikel 16 IVRK. De overheid heeft de verplichting om dit recht van kinderen te waarborgen. De Hoge Raad heeft in navolging van het EHRM overwogen dat een persoon die recht heeft op familie- en gezinsleven, in voldoende mate moet worden betrokken in het besluitvormingsproces dat kan leiden tot een inmenging in dat familie- en gezinsleven. Dat geldt mede voor de gerechtelijke procedure. In dit geval moeten de gezinshuisouders de wijziging van het verblijf (en daarmee de inmenging in het familie- en gezinsleven) aan de rechter kunnen voorleggen. Het aannemen van een blokkaderecht voor de gezinshuisouders die familie- en gezinsleven hebben met de minderjarige is dus in overeenstemming met rechtspraak van het EHRM en de Hoge Raad.

De rechtbank ziet ook in de bedoeling van de wetgever aanknopingspunten voor de toepasselijkheid van artikel 1:336a BW bij gezinshuisouders met family life. Weliswaar heeft de wetgever bij de invoering van dit artikel slechts de rechtspositie van het pleegkind voor ogen gehad, maar het voornaamste belang dat de wetgever voor ogen heeft gehad is het belang van het kind bij een redelijke waarborging van zijn verblijf in het gezin waar het zich geborgen voelt. Dit belang bestaat ook bij een kind dat zich geborgen voelt in een gezinshuis. In een gezinshuis dragen de gezinshuisouders de verzorging en opvoeding van het gezinshuiskind. Daarom moeten zij waken voor dit belang. In lijn met de bedoeling van de wetgever bij artikel 1:336a BW, komen gezinshuisouders een blokkaderecht toe.

Ten slotte leidt de uitsluiting van een blokkaderecht voor gezinshuishoudens die family life hebben met een gezinshuiskind, tot schending van artikel 14 in combinatie met artikel 8 EVRM. Zo'n uitsluiting leidt tot een onderscheid tussen gezinshuishoudens met family life en

pleegouders met family life. De rechtbank ziet geen redelijke en objectieve rechtvaardiging voor deze ongelijke behandeling in rechtsbescherming, ook niet in de totstandkomingsgeschiedenis van artikel 1:336a BW, hetgeen logisch is, omdat de figuur van gezinshuisouder nog niet bestond.

De rechtbank beantwoordt vervolgens de vraag of de verzochte toestemming in het belang van het kind noodzakelijk is. De rechtbank beantwoordt deze vraag ontkennend.

De rechtbank stelt bij de beoordeling voorop dat de gezinshuisvader seksueel grensoverschrijdend gedrag heeft vertoond. De rechtbank begrijpt goed dat dit bij de GI zorgen heeft opgeleverd over de veiligheid van de andere gezinshuiskinderen, waaronder minderjarige. De zorgen over minderjarige zijn bovendien extra groot omdat zij in de thuissituatie te maken heeft gehad met seksueel misbruik en daardoor een groter risico loopt op slachtofferschap van seksueel misbruik. De rechtbank weegt die zorgen af tegen de gevolgen van een overplaatsing voor minderjarige.

De rechtbank vindt bij deze weging allereerst van belang dat de zorgen van de GI kennelijk nooit zodanig groot zijn geweest dat acuut ingrijpen met een overplaatsing noodzakelijk werd gevonden. De rechtbank wijst hiervoor onder meer op het evaluatieverslag van een organisatie spoedhulp die geconcludeerd heeft dat er geen onveiligheid in het gezinshuis was, op een verklaring van de supervisor en van de huisarts van de gezinshuisvader en op de huidige ambulante opvoedondersteuning aan beide gezinshuisouders. Bovendien zijn er bij de minderjarige naast risicofactoren rondom seksueel misbruik, ook beschermende factoren aanwezig.

De rechtbank weegt ook mee dat nog onduidelijk is waar minderjarige kan worden geplaatst. De rechtbank kan alleen al om die reden niet vaststellen dat een overplaatsing van minderjarige meer in haar belang is dan blijven in het gezinshuis.

Daar komt bij dat een overplaatsing schadelijke gevolgen kan hebben voor minderjarige, die al meer dan vier jaar in het gezinshuis woont en zich erg onveilig voelt bij een overplaatsing. Bovendien zal de behandeling van minderjarige voor trauma- en hechtingsproblematiek verder stagneren bij een overplaatsing.

Gelet op het voorgaande oordeelt de rechtbank dat de zorgen over de veiligheid van minderjarige in het gezinshuis niet zodanig ernstig zijn dat deze een overplaatsing rechtvaardigen, nu niet uitgesloten is dat een overplaatsing schadelijke gevolgen zal hebben voor haar.

Conclusie

De rechtbank wijst het verzoek af.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 11-12-2024

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2024:6751

Zaaknummer: C/01/408003 / JE RK 24-1297

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Ouders en wensouders zijn een informeel draagmoederschapstraject gestart waarbij het kind volledig verwant is aan een van de (draag)ouders. Aangezien de bodemprocedure betreffende de adoptie van het kind door de wensouders nog loopt, verzoeken de wensouders in een provisionele voorziening om de voogdij over het kind en toestemming om het kind op te nemen in het gezin, op grond van artikel 1:241 lid 3 BW.

Feiten en omstandigheden

De wensouders, gehuwd in 2016, zijn ongewild kinderloos. De wensvader is onvruchtbaar en de wensmoeder is verminderd vruchtbaar. Samen hebben ze verschillende ivf-trajecten doorlopen, zonder succes.

De wensouders zijn met de ouders een informeel draagmoedertraject gestart, waarbij (naar eigen zeggen) de moeder zwanger is geworden met de bedoeling dat het kind bij de wensouders als juridische ouders zou opgroeien. De ouders zijn gehuwd sinds 2018 en hebben meerdere kinderen. In 2024 is de moeder bevallen van een kind, verwekt door haar echtgenoot (de vader).

Er loopt een bodemprocedure waarin de wensouders verzocht hebben het ouderlijk gezag van de ouders over het kind te beëindigen, hen (de wensouders) te belasten met de voogdij over het kind en de adoptie uit te spreken. De wensouders verzoeken nu in deze zaak om een provisionele voorziening waarbij zij de rechtbank verzoeken hen tijdelijk (tot de beslissing in de bodemprocedure van kracht is) te benoemen tot voogd over het kind. Ter zitting hebben de wensouders aanvullend verzocht om hen toe te staan het kind op te nemen in hun gezin. Deze toestemming zou de schriftelijke toestemming van de Raad voor de Kinderbescherming (de raad) op grond van artikel 1:241 lid 3 BW vervangen.

Verzoekschrift

De wensouders wijzen erop dat het verzoek verwant is aan de verzoeken in de bodemzaak.

Volgens de wensouders is er hier sprake van draagmoederschap. De wensouders stellen dat de partijen het traject goed doordacht en voorbereid hebben. De raad zou de zaak ten onrechte als een afstandszaak behandelen. Op basis van het afstandsprotocol zou het kind de eerste drie maanden in een onafhankelijk crisispleeggezin geplaatst worden, wat de wensouders willen voorkomen. Zij menen dat het meer in het belang van het kind is dat het kind dan bij de ouders verblijft, maar de ouders hebben geen babykamer of ruimte in huis.

De ouders geven ook aan dat het om een draagmoedertraject gaat, en dat het kind enkel is geboren met de bedoeling bij de wensouders als juridische ouders op te groeien. Ook zij stellen dat de raad de zaak ten onrechte als een afstandszaak behandelt en willen voorkomen dat het kind in een crisispleeggezin wordt geplaatst. De ouders geven aan ook na de adoptie contact te willen houden met de wensouders en te worden geïnformeerd over en betrokken te worden in beslissingen over het kind. Het is de bedoeling dat zij hiervoor een aanvullende draagmoederschapsovereenkomst zullen opstellen.

De ouders hebben in de bodemzaak verzocht om een aanhouding van de zaak en benadrukken alles zorgvuldig te willen doen. Ter zitting is gebleken dat de wensouders hiermee akkoord zijn.

De raad heeft geen toestemming gegeven aan de wensouders om het kind in hun gezin op te nemen, nu niet de gebruikelijke en wettelijke procedure voor adoptie is gevolgd. Volgens de raad is er geen sprake van draagmoederschap, omdat het kind volledig genetisch verwant is aan de ouders en de ouders de intentie hadden om het kind samen met de wensouders te verzorgen en op te voeden.

Als de ouders besluiten het kind af te staan ter adoptie, dan geldt er een vaste procedure waarbij het kind de eerste drie maanden in een onafhankelijk crisispleeggezin wordt geplaatst. Daarna volgt overplaatsing naar een specifiek geselecteerd adoptiegezin, welke zorgvuldig gescreend is en geschikt is bevonden voor adoptie.

Volgens de raad hebben de ouders en wensouders onvoldoende nagedacht wat de adoptie door de wensouders betekent voor het kind en voor de broertjes en zusjes, omdat dit een hechtingsbreuk tussen het kind enerzijds en de ouders en broertjes en zusjes anderzijds tot gevolg zal hebben. Ook is de uitzonderingspositie die het kind zal hebben niet in diens belang.

Ter zitting heeft de raad geadviseerd de zaak aan te houden, omdat de moeder net bevallen was van het kind, en de ouders en wensouders tijd moeten krijgen om aan de situatie te wennen. De raad ziet geen aanleiding voor kinderschermingsmaatregelen of uithuisplaatsing.

Beoordeling en motivering

De rechtbank is van oordeel dat het verzoek om vervangende toestemming – om de wensouders te benoemen tot voogd en het kind in hun gezin op te nemen – niet kan worden gebaseerd op artikel 1:241 lid 3 BW. Dit artikel heeft namelijk betrekking op kinderen die niet onder het wettelijk vereiste gezag staan, wat hier niet het geval is. Het kind verblijft immers bij de ouders, welke wettelijk belast zijn met het gezag en voor het kind kunnen zorgen. Daarbij dient een verzoek op grond van artikel 1:241 lid 3 niet door de wensouders, maar door de raad of het openbaar ministerie te worden gedaan. Het verzoek in de provisionele voorziening wordt op dit punt afgewezen.

Daarnaast oordeelt de rechtbank dat er in deze zaak geen sprake is van draagmoederschap. Het kind is genetisch volledig verwant aan zijn ouders en niet aan de wensouders. Ook is duidelijk dat de ouders niet volledig afstand van het kind willen doen, maar met het kind in contact willen blijven en een rol willen blijven spelen in zijn leven. De rechtbank en de raad achten het van belang dat de ouders en de wensouders de tijd en ruimte krijgen om te bezien wat ieders wens en positie is de komende tijd met betrekking tot de situatie. De rechtbank acht dit des te meer nodig, nu uit het raadsrapport blijkt dat de moeder twijfels had tijdens de zwangerschap en de rechtbank de moeder niet heeft kunnen spreken omdat ze net bevallen is. Deze omstandigheden zijn voor de rechtbank aanleiding om iedere beslissing in de bodemzaak aan te houden. Omdat het niet duidelijk is hoe de situatie zich verder zal ontwikkelen, wil de rechtbank niet vooruitlopen op de bodemzaak en kan het geen beslissing in de provisionele voorziening nemen.

Conclusie

De rechtbank houdt iedere verdere beslissing in de provisionele voorzieningen-procedure aan. De rechtbank verzoekt de raad om een onderzoek te doen naar de opvoedingssituatie van het kind en de rechtbank te adviseren omtrent de wenselijkheid en mogelijkheid tot adoptie in dit geval.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 08-10-2024

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2024:6629

Zaaknummer: C/13/757363 / FA RK 24-6588

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Meemoeder-adoptie zonder onderzoek door de Raad voor de Kinderbescherming (de raad). De raad wil de visie van de donor horen, maar de moeders willen niet meewerken aan het onderzoek. De raad heeft geen advies gegeven op de zitting.

Feiten en omstandigheden

De meemoeder (de verzoekster) en de moeder (de belanghebbende) hebben sinds 2022 een geregistreerd partnerschap, waarbinnen in 2024 een kind is geboren. Het kind is verwekt met behulp van een bekende donor, namelijk de broer van de meemoeder. De meemoeder en de moeder hebben gezamenlijk gezag over het kind en de meemoeder heeft een verzoek ingediend om het kind te adopteren.

De rechtbank heeft de raad op de hoogte gebracht van het adoptieverzoek. De raad heeft naar aanleiding hiervan aangegeven een onderzoek te starten, conform de landelijke werkwijze. De meemoeder en de moeder hebben aangegeven niet mee te willen werken aan het onderzoek door de raad, waardoor de raad in november 2024 heeft aangegeven niet in de gelegenheid te zijn geweest om het onderzoek te verrichten.

De rechtbank moet beoordelen of in dit specifieke geval, gelet op de belangen van het kind, het noodzakelijk is dat er een onderzoek door de raad wordt ingesteld.

Verzoekschrift

De raad heeft aangegeven dat onderzoek nodig is. Ten eerste omdat bij meemoeder-adoptie rechtelijke tussenkomst vereist is wegens de verstrekende juridische gevolgen, namelijk het verbreken van de familieband tussen het kind en een andere ouder. Ten tweede acht de raad onderzoek nodig om hoor en wederhoor te kunnen toepassen.

De meemoeder en moeder willen niet aan het onderzoek meewerken en zijn bereid dit tijdens de zitting toe te lichten.

Beoordeling en motivering

De rechtbank wijst het verzoek toe en spreekt de adoptie van het kind door de meemoeder uit.

Eerst gaat de rechtbank in op het argument van de raad betreffende de verstrekkende gevolgen van meemoeder-adoptie. Hiermee doelt de raad op dat door adoptie de familieband tussen het kind en de andere ouder verbroken wordt. De rechtbank stelt dat nu het kind geboren is binnen een relatie tussen twee vrouwen en met behulp van een donor, er geen reeds bestaande familieband met een andere ouders was die verbroken zou worden.

Vervolgens gaat de rechtbank in op het punt van hoor en wederhoor. Volgens de rechtbank is voldoende aannemelijk gemaakt dat het donortraject en de voorbereiding daarvan zorgvuldig heeft plaatsgevonden. De moeders en de donor hebben een donorovereenkomst getekend waarin afspraken staan over de rol van de donor in het leven van het kind en de statusvoorlichting. Concreet is afgesproken dat de donor het kind niet zal erkennen, geen juridische vader zal worden en dat het gezag over het kind door de moeder en de meemoeder wordt uitgeoefend. Uit het dossier en tijdens de zitting is niets naar voren gekomen waarvan de rechtbank zich onvoldoende voorgelicht acht met betrekking tot de belangen van de minderjarige. Daarom is hoor en wederhoor van de donor via een onderzoek niet noodzakelijk.

De rechtbank wijst het verzoek tot adoptie toe omdat dit in het belang van het kind is. Het kind is geboren binnen de relatie tussen de moeder en de meemoeder, waarbij van begin af aan vaststond dat het kind bij hen als de ouders zou opgroeien. De donorovereenkomst is zorgvuldig voorbereid en wordt ook nageleefd.

Conclusie

De rechtbank wijst het verzoek tot adoptie van het kind door de meemoeder toe zonder onderzoek van de raad.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 12-12-2024

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2024:7300

Zaaknummer: 577058

Wetsartikelen: